

PAIX LITURGIQUE

Summorum Pontificum

Vrhovni su se svećenici sve do sada sveudilj brinuli da Kristova Crkva iskazuje Božanskome Veličanstvu dostojno bogoslužje, »na hvalu i slavu Njegovoga imena« i »na korist čitave Njegove svete Crkve«.

Od pamtivijeka se obdržavalo načelo koje obvezuje i ubuduće, »prema kojemu se svaka mjesna Crkva mora slagati sa sveopćom Crkvom ne samo u nauku vjere i svetim sakramentima, nego i u načinima postupanja koje je apostolska i kasnija neprekinuta predaja općenito usvojila; njih treba obdržavati ne samo da se izbjegnu zablude, nego i zato da se vjera cjelovito prenosi, budući da pravilo molitve Crkve odgovara njezinu pravilu vjerovanja« [Opća uredba Rimskoga misala, treće izdanje, 2002., str. 397].

Među vrhovnim svećenicima koji su se pobrinuli za ovu važnu stvar ističe se ime svetoga Grgura Velikoga, koji se pobrinuo da se novim europskim narodima preda i katolička vjera i blago bogoslužja i kulture koje su Rimljani prikupili u proteklim stoljećima. Zapovjedio je da se odredi i očuva oblik liturgije misne žrtve i božanskoga časoslova kako se slavilo u Rimu. Također je usrdno potaknuo monahe i monahinje koji su, živeći po Pravilu svetoga Benedikta, posvuda naviještali Evanđelje i istodobno vlastitim životom ostvarili onu spasonosnu odredbu toga Pravila, naime, »da ništa ne bude važnije od službe Božje« (43. poglavlje). Tako je sveta liturgija, slavljena na rimski način, učinila plodonosnom ne samo vjeru i pobožnost, nego i kulturu mnogih naroda. Poznato je da je latinska liturgija u svojim različitim oblicima tijekom svih stoljeća kršćanstva jačala mnoštvo svetaca u duhovnome životu te da je osnažila mnoge narode u krijeposti bogoštovlja i obdarila plodovima njihovu pobožnost.

Mnogo je još drugih Rimskih Prvosvećenika tijekom stoljeća poduzelo osobita nastojanja kako bi sveta liturgija učinkovitije ispunjavala tu svrhu. Među njima se ističe sveti Pio V. koji je, slijedeći poticaje Tridentskoga sabora, s velikom pastirskom brižljivošću obnovio cjelokupno crkveno bogoslužje i naredio popravljeno izdanje liturgijskih knjiga, obnovljeno »prema izvornome pravilu svetih Otaca« te ih predao na uporabu Latinskoj Crkvi.

Među liturgijskim knjigama rimskoga obreda osobito istaknuto mjesto zauzima Rimski misal, koji je izrastao u gradu Rimu te u narednim stoljećima postupno poprimao oblike koji su zadržali veliku sličnost s oblikom kakav se rabio u prijašnjim naraštajima.

»S istom su tom nakanom tijekom vremena Rimski Prvosvećenici prema novonastalim prilikama prilagođavali ili utvrđivali liturgijske obrede i knjige, te su napokon početkom ovoga našeg stoljeća poduzeli zamašniju obnovu« [Ivan Pavao II., Apostolsko pismo Vicesimus quintus annus od 4. prosinca 1988., br. 3, u: Acta Apostolicae Sedis (AAS) 81 (1989.), str. 899]. Tako su postupili naši prethodnici: Klement VIII., Urban VIII., sveti Pio X. [usp. isto], Benedikt XV., Pio XII. i blaženi Ivan XXIII.

U novije je pak vrijeme Drugi vatikanski sabor izrazio želju da se još jednom obnovi dužno poštovanje i pozornost prema svetome bogoštovlju, te da ga se prilagodi potrebama našega vremena. Potaknut ovom željom, naš je prethodnik papa Pavao VI. godine 1970. odobrio za upotrebu Latinske Crkve obnovljene liturgijske knjige, koje sadrže i neke novosti. Te knjige, prevedene diljem svijeta na vrlo mnogo narodnih jezika, rado su prihvatili biskupi, svećenici i vjernici. Ivan Pavao II. odobrio je treće tipsko izdanje Rimskoga misala. Rimski su prvosvećenici postupali na taj način, kako bi se »ova takoreći liturgijska građevina...« iznova pojavila »u sjaju svoga dostojanstva i sklada« [Sv. Pio X., motuproprij Abhinc duos annos od 23. listopada 1913., u: AAS 5 (1913.), str. 449-450; usp. Ivan Pavao II., Apostolsko pismo Vicesimus quintus annus od 4. prosinca 1988., br. 3, u: AAS 81 (1989.), str. 899].

Međutim, u nekim je krajevima nemali broj vjernika s tolikom ljubavlju i žarom ostao privržen prijašnjim liturgijskim oblicima koji su vrlo duboko utjecali na njihovu kulturu i duhovnost, da je papa Ivan Pavao II., potaknut pastirskom brižljivošću za te vjernike, 1984. godine posebnim indultom »Quattuor abhinc annos« (»Prije četiri godine«), koji je izradila Kongregacija za bogoštovlje, udijelio dopuštenje za uporabu Rimskoga misala koji je papa Ivan XXIII. objavio 1962. godine; a 1988. godine ponovno je Ivan Pavao II. motuproprijem »Ecclesia Dei« (»Crkva Božja«) potaknuo biskupe da širokogrudno i velikodušno odobre ovu mogućnost svim vjernicima koji to zatraže.

Nakon što je već naš prethodnik Ivan Pavao II. dugo razmatrao ustrajne molbe tih vjernika, te pošto smo saslušali oce kardinale u konzistoriju održanome 23. ožujka godine 2006. i o svemu ozbiljno promislili, zazvavši Duha Svetoga i povjerivši se Božjoj pomoći, ovim Apostolskim pismom ODREĐUJEMO sljedeće:

Čl. 1. Rimski Misal koji je Pavao VI. odobrio za uporabu jest redoviti izričaj »pravila molitve« Katoličke Crkve latinskoga obreda. Rimski misal koji je odobrio sveti Pio V. a ponovno izdao blaženi Ivan XXIII. ima se smatrati izvanrednim izričajem toga istog »pravila molitve« Crkve te mu je zbog njegove časne i

drevne uporabe potrebno iskazivati dužno poštovanje. Ova dva izričaja »pravila molitve« Crkve nipošto ne će prouzročiti podijeljenost u »pravilu vjerovanja« Crkve; radi se, naime, o dva načina slavljenja istoga rimskoga obreda.

Prema tome, dopušteno je, u smislu izvanrednoga oblika crkvene liturgije, slaviti Misnu Žrtvu prema tipskome izdanju Rimskoga misala koji je objavio blaženi Ivan XXIII. godine 1962. i koji nikada nije bio ukinut. Uvjeti za upotrebu ovoga Misala, propisani prethodnim dokumentima »Quattuor abhinc annos« i »Ecclesia Dei«, mijenjaju se na sljedeći način:

Čl. 2. U Misama koje se slave bez prisustva naroda, svaki katolički svećenik latinskoga obreda, biskupijski ili redovnički, može se služiti ili Rimskim misalom koji je izdao blaženi papa Ivan XXIII. godine 1962. ili Rimskim misalom koji je objavio papa Pavao VI. godine 1970., i to bilo koji dan, izuzevši Vazmeno trodnevlje. Za to slavljenje prema jednome ili drugome Misalu svećeniku nije potrebno nikakvo dopuštenje, niti od Apostolske Stolice, niti od vlastitoga Ordinarija.

Čl. 3. Ukoliko zajednice Ustanova posvećenoga života i Družbi apostolskoga života, bilo papinskoga bilo biskupijskoga prava, u konventualnim odnosno »zajedničkim« slavljima unutar vlastitih crkvi žele slaviti svetu Misu prema izdanju Rimskoga misala iz godine 1962., to im je dopušteno. Ako pojedina zajednica, ili cijela Ustanova odnosno Družba želi često, ili redovito, ili trajno održavati takva slavlja, neka o tome odluče viši poglavari u skladu s crkvenim pravom te prema vlastitim zakonima i odredbama.

Čl. 4. Na slavlja svete Mise o kojima se govori u čl. 2, mogu se pripustiti, obdržavajući pravne odredbe, također vjernici koji to sami zatraže.

Čl. 5. § 1. U župama u kojima je trajno prisutna skupina vjernika privrženih ranijoj liturgijskoj tradiciji, neka župnik rado izide ususret njihovoj molbi za slavljenjem svete Mise prema obredu Rimskoga misala objavljenoga 1962. godine. Neka se župnik pobrine da se duhovna dobrobit ovih vjernika skladno uklopi u redovno župno dušobrižništvo pod biskupovom upravom u skladu s propisom kanona 392, uz izbjegavanje nesloge i promicanje jedinstva cijele Crkve.

§ 2. Slavljenje svete Mise prema Misalu blaženoga Ivana XXIII. može se održavati običnim danima u tjednu; a nedjeljom i blagdanom se također može održati jedno takvo slavlje.

§ 3. Vjernicima i svećenicima koji to zatraže, neka